

1815 Ἐν μηνί Δεκεμβρίῳ Ἰνδικτιῶνος δι' Καισαρείας Φιλόθεος, Ἡ-
ρακλείας Μελέτιος, Νικαίας Ἰωαννίκιος, Τυροβίου Μακάριος, Ἐλασσῶνος
Ἀνθίμος, Νύσσης Μελέτιος, Χαλκηδόνος Φεράσιμος.

Ὁ Φιλίππουπος Ἰωαννίκιος ἀποβιβαιοῖ ὅτι ἰσὸν ἐστίν. 1809-1814

Κ. Μυρτίου
Αποδοκίμοι:
Ἄρχηθρος
Λαοφίλιος
Ἰωαννίκιος
7.Ε. 1938

Σημείωσις. Ἡ πολιτεία (κοινότης) Φιλίππουπόλεως ἐπὶ τουρκοκρατίας ὑπὸ τῆς
συστάσεώς της διηυθύνετο ὑπὸ τοῦ ἐκάστοτε μητροπολίτου καὶ τοῦ περὶ αὐτὸν δι-
οικητικοῦ συμβουλίου, ἀποτελουμένου ἐκ τῶν σεβασμιωτάτων κληρικῶν καὶ τῶν
προκρίτων τῆς πολιτείας. Τὰ λαϊκὰ τοῦ συμβουλίου μέλη δὲν ἦσαν αἰρετά, ἀλλ'
ὠνομάζοντο ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου ἐφ' ὄρου ζωῆς, ἀποθνήσκοντα δὲ ἢ ἀποχω-
ροῦντα ἀντικαθίσταντο ὑπὸ τῶν ἀπογόνων των. Ἐκ τούτου ἐδημιουργήθη περὶ τὴν
μητρόπολιν ἀριστοκρατικὴ τις κοινωνικὴ εὐγενῶν τάξις, ἢ τῶν ἀρχόντων, οἵτινες
εἶχον καὶ τίτλους παραμείναντας ἀπὸ τῆς Βυζαντινοκρατίας, μεθ' ὧν ἀείποτε ὑπε-
γράφοντο (ἴδε ἀνωτ. § 4). Σὺν τῷ χρόνῳ ἐφ' ὅσον ἡ πολιτεία ἐπληθύνετο διὰ τῆς
ἐγκαταστάσεως νέων μελῶν εἰς τὴν πόλιν καὶ αἱ συντεχνίαι διοργανώθησαν προώ-
δευον καὶ καθίσταντο οἰκονομικῶς ἰσχυραὶ καὶ ἐρείσματα τῆς πολιτείας, ἐπὶ το-
σοῦτον τὸ ἔργον τοῦ ἐν τῇ μητροπόλει διοικητικοῦ συμβουλίου ἐγένετο πολυσχιδέστε-
ρον καὶ σπουδαιότερον, διότι ἐπέιχε θέσιν οὐ μόνον ἐκκλησιαστικῆν, ἀλλὰ καὶ διαι-
τητικῆν δικαστηρίου διὰ τὰς ὑποβαλλομένας αὐτῷ πρὸς λύσιν ὑποθέσεις τῶν πολι-
τῶν. Διὸ ὁ μητροπολίτης ἤρξατο προσκαλῶν ὡς μέλη τοῦ συμβουλίου καὶ τοὺς πρω-
τομαίστορας τῶν πλουσιωτέρων συντεχνιῶν ἢ διατελέσαντας τοιοῦτους καὶ ἀπολαύ-
οντας φήμης καὶ σεβασμοῦ παρὰ τοῖς πολιταῖς. Οὗτοι ἦσαν συνήθως οἱ εὐδοκίμη-
σαντες ἐν τῷ ἐπαγγέλματι των, ἰδίως ἐκ τῶν ἀμπατζήδων, γουναράδων καὶ καταν-
τζήδων, οἵτινες ἀποδημήσαντες δι' ἐμπορικὰς τῶν ὑποθέσεις ἐγνώρισαν καὶ ἄλλας
χώρας καὶ ἐπλουτίσθησαν, φιλοτιμούμενοι δὲ ν' ἀνέλθωσι κοινωνικῶς ὑψηλότερον
συνηνώθησαν μετὰ τῶν φθινόκτων οἰκονομικῶς εὐγενῶν, τῶν ὁποίων οὕτω ἡ τάξις
ἐνισχύθη προστεθέντων αὐτῇ καὶ τῶν ἐγκαταστάντων εἰς τὴν πόλιν ἀπὸ τῶν ἀρχῶν
τοῦ 19ου αἰῶνος ζακλούτων μεγαλιτζήδων. Οὕτω ἀρχομένου τοῦ 19ου αἰῶνος τὰ
μέλη τῆς πολιτείας φαίνονται διηρημένα εἰς δύο τάξεις, τοὺς πατρικίους οὕτως εἰ-
πεῖν καὶ τοὺς πληβείους, δηλ. τοὺς εὐγενεῖς τοὺς περιστοιχοῦντας τὴν μητρόπολιν
(ἀρχοντας—τσελεμπήδες—τζορμπατζήδες) καὶ τοὺς ἐπαγγελματίας τοὺς ἀνήκοντας
εἰς τὰς συντεχνίας (ρουφετίαι—ἐσνάφια), τοὺς ἐσναφλήδες.

Ἐπὶ τοῦ μητροπολίτου Ἰωαννικίου (1809—1816) τὰ ἐσνάφια πρωτοστατοῦντος
τοῦ τῶν ἀμπατζήδων ἤξεισαν, ὅπως τὸ λεγόμενον ἐκκλησιαστικὸν ἐν τῇ μητροπόλει
δικαστήριον, τὸ ἐκδικάζον τὰς ὑποθέσεις τῶν μελῶν τῆς πολιτείας, ἀποτελεῖται
ἀποκλειστικῶς ἐκ μελῶν ἐκλεγομένων ἢ ὑποδεικνυομένων ὑπὸ τῶν ἐσναφίων ὑπὸ
τὴν προεδρίαν τοῦ ἐκάστοτε μητροπολίτου ἢ τοῦ ἐκπροσώπου αὐτοῦ ἀνωτέρου κληρικοῦ
καὶ οὐχὶ ἐκ μελῶν ἐκ τῶν προκρίτων, διοριζομένων ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου ἢ μετεχόν-
των αὐτοῦ κληρονομικῶν δικαιώματι. Ἡ τοιαύτη ἀξίωσις ἀπεκρούσθη ὑπὸ τε τοῦ μητρο-
πολίτου καὶ τῶν εὐγενῶν ἐκ φόβου πιθανῶς μὴ ὀχλοκρατηθῆ βαθμηδὸν ἡ πολιτεία.
Ἄλλως τε ἀπὸ τοῦ 18ου ἤδη αἰῶνος τὰ ἐσνάφια μετεῖχον τῆς διοικήσεως τῆς πο-
λιτείας προσκαλουμένων εἰς τὸ συμβούλιον τῶν πρωτομαϊστόρων, τῶν ἀμπατζήδων
γουναράδων, καταντζήδων καὶ μπακάληδων προκειμένου περὶ λήψεως ἀποφάσεων
ἀφοροσῶν εἰς τὰ κοινά. Ἐντεῦθεν ἤρξατο ὁ μεταξὺ τῶν εὐγενῶν καὶ τῶν ρουφε-
τίων ἀγὼν ἐκτραχυνθεὶς εἰς ἐριδας, ραδιουργίας καὶ μίση πρὸς ἀλλήλους. Ἐπειδὴ
δέ, ὡς φαίνεται, ὑπερ τῶν ρουφετίων ἐτάχθη ὁ λαοφιλὴς καὶ λόγιος σακελλάριος
τῆς μητροπόλεως κύρ Μανουὴλ καὶ ὑπελήφθη ὑπὸ τῶν εὐγενῶν ὡς ἡ πέτρα τῶν

σκανδάλων κατ' αἴτησιν τοῦ μητροπολίτου καὶ τοῦ συμβουλίου καθηρέθη ὑπὸ τοῦ πατριαρχείου. Τὸ τοιοῦτον ἐξηρέθισεν ἐπὶ πλέον τοὺς πολλοὺς καὶ ἐκορύφωσε τὰ πάθη καὶ τὰ μίση μεταξύ τῶν πολιτῶν, ὥστε αὐτὸς ὁ μητροπολίτης πρὸς εἰρήνευσιν τοῦ ποιμνίου του ἠναγκάσθη νὰ συστήσῃ εἰς τὸ πατριαρχεῖον τὴν γενομένην ἀναφορὰν πάντων τῶν ἑσναφίων ὑπὲρ τῆς ἀποκαταστάσεως τοῦ προμνημονευθέντος σακελλάριου εἰς τὸ ἱερατικόν του ὑπουργεῖον, ὡς μετανοήσαντος καὶ ὑποσχόμενου ὅτι δὲν θ' ἀναμειγνύεται τοῦ λοιποῦ εἰς πράγματα ἀλλότρια τῶν καθηκόντων του. Τὸ πατριαρχεῖον ἀποκατέστησε διὰ τοῦ παρόντος συνοδικοῦ γράμματος τὸν καθαιρεθέντα σακελλάριον εἰς τὸ ἱερατικόν αὐτοῦ ὑπουργεῖον μεθ' ἀπάντων τῶν προτέρων του δικαιωμάτων καὶ τιμῶν, συγχρόνως δὲ ἐκπέμπει ἀφορισμὸν κατὰ τῶν ταραξιῶν τῆς πολιτείας ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι θὰ ἐπήρχειτο οὕτω ἡ ποθητὴ γαλήνη παρὰ τοῖς χριστιανοῖς τῆς Φιλιππουπόλεως. (*Ἰδε Μυριτίλου Ἀποστολίδου*, ὁ ἀπὸ Σηλυβρίας Φιλιππουπόλεως Παῖσιος, Θρακικά, τόμ. Γ' ἔτ. 1932, σελ. 18—21 §§ 2—3).

Ἄρ. 8

**Ἀπόφαισις τῶν πολιτῶν περὶ συνδέσμον ἀλλήλων
πρὸς κατάπανσιν τῶν ἀπὸ Ἰωαννικίου διχοστασιῶν.**

(Κώδ. I, σελ. 61 ἢ μν' ἔτ. 1818, VI, 1)

Ὁ Φιλιππουπόλιος Παῖσιος ἐπιβεβαιοῖ

Διὰ τοῦ παρόντος ἐκκλησιαστικοῦ ἀποδεικτικοῦ καὶ συμφωνητικοῦ γράμματος δηλοποιεῖται ὅτι φθόνῳ καὶ συνεργεῖα διαβολικῇ μὲ τὸ νὰ ἦτον ἐχθροπάθεια ἀνά μέσον τῶν ἐντιμοτάτων προυόντων καὶ δημογερόντων τῆς πολιτείας ταύτης Φιλιππουπόλεως καὶ ἐκ τούτου συνέβαινον πολλακίς ἀλληλομαχίαι καὶ σκάνδαλα καὶ κατηγορίαι ἀνάμεσόν των, ἡ ταπεινότης ἢ ἐμὴ προβλέπουσα ταῦτα μὲ θλίψιν τῆς καρδίας μου ὅτι εἰσὶν ἐναντία τῶν χριστιανῶν καὶ τῆς χριστιανικῆς πίστεως ἀλλότρια καὶ θέλονσι φέρει τέλη κακὰ καὶ ἐπιζήμια εἰς τὴν ἀλλήλους καὶ εἰς ὅλην τὴν πολιτείαν, θεοῦ βοηθεία παραινέσαντες αὐτοὺς τὰ δέοντα τοὺς ἠγαπήσαμεν ἀνάμεσόν τους καὶ ἐφιλιώθησαν ὁμολογήσαντες καὶ ὑποσχόμενοι μὲ τὸ ἐν φόβῳ Θεοῦ διὰ νὰ φυλάξωσιν ἐπὶ τῆς τῆς τοιαύτης ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ ὁμόνοιας, χωρὶς νὰ κατηγορηθῶσιν ἐνώπιον ἑνὸς καὶ ἄλλου, χωρὶς νὰ κατατρεχθῶσιν πρὸς ζημίαν τους· εἰς τὸν ὁποῖον σύνδεσμον τῆς ἀγάπης εἰσὶν ὑποσχόμενοι οἱ τε χρησιμώτατοι πραγματευταὶ καὶ οἱ τιμιώτατοι πρωτομαῖστορες τοῦ ἑσναφίου τῶν ἀμπατζήδων, κωνταντζήδων, γουναράδων καὶ μπακάληδων καὶ τῶν λοιπῶν ρουφετιῶν, διὰ νὰ εἶναι ὅλοι ἠνωμένοι καὶ συνδεδεμένοι ὡς μία ἀδελφότης καὶ ἔτι ἐξ αὐτῶν νὰ διορισθῶσιν μὲ κοινὴν γνώμην ἑπτὰ ὑποκείμενα ἄνδρες τίμιοι, δύο ἐκ τῶν πραγματεῶν, δύο ἐκ τῶν ἀμπατζήδων, εἷς ἐκ τῶν κωνταντζήδων, εἷς ἐκ τῶν γουναράδων καὶ εἷς ἐκ τῶν μπακάληδων διὰ νὰ θεωρῶσι πᾶσαν ἐμπίπτουσαν ὑπόθεσιν τῶν μαχαλέδων των, συνερχόμενοι καὶ εἰς τὴν μητρόπολιν δις τῆς ἐβδομάδος, τῇ Τετράδι, ἔστιν ὅτε καὶ τῇ Παρασκευῇ ὁμοῦ μετὰ τοῦ οἰκονόμου καὶ σακελίου διὰ νὰ θεωρῶνται ἐκκλησιαστικῶς